

ПІНОВІТ

Для лікування інфекційно-запальних захворювань носа та носоглотки¹

Коли показаний Піновіт?

- Гострий риніт¹
- Хронічний риніт¹
- «Сухий» риніт²
- Ларинготрахеїт¹
- Ринофарингіт¹

1. Інструкція до застосування медичного препарату Піновіт.

2. Кривопустов С.П. Обоснование применения эфирных масел и витаминов в лечении острого ринита у детей. Журнал «Здоров'я України», педіатрія, 2014, №1, ст. 59.

Інформаційний матеріал, призначений для розміщення у спеціалізованих виданнях для лікарів та для розповсюдження на конференціях, семінарах, симпозіумах з медичної тематики

Назва: ПІНОВІТ®. Склад: олія м'яти, олія сосни, олія евкаліпту, альфа-токоферолу ацетат, тимол. Фармакологічні властивості: ПІНОВІТ® володіє протизапальною та протинабряковою діями, зменшує в'язкість секрету слизової оболонки верхніх дихальних шляхів, проявляє антибактеріальну та протигрибкову дію. Побічна дія: У деяких хворих препарат може спричинити мінущі явища місцевого подразнення та реакції гіперчутливості. Для отримання більш детальної інформації дивіться інструкцію до застосування медичного препарату ПІНОВІТ®.

Реєстраційне посвідчення: №UA/6606/02/01 від 16.08.13 №727

Місцева протимікробна терапія у лікуванні інфекційно-запальних захворювань носа та носоглотки

Основними бактеріальними збудниками гострого інфекційного риніту (ГР) вважають *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus pneumoniae*, *S. pyogenes* і *Haemophilus influenzae*, серед яких багато штамів часто стають причиною розвитку ускладнень (риносинуситів, тонзилітів, паратонзиллярних абсцесів, скарлатини, пневмонії та сепсису). Синтетичні антимікробні засоби для місцевого застосування є досить ефективними, хоча мають низку недоліків, які властиві більшості антибіотиків. Існують препарати рослинного походження з вираженими антимікробними і додатковими властивостями, які ефективно лікують інфекційно-запальні захворювання носа та носоглотки. Прикладом такого лікарського засобу є вітчизняний препарат Піновіт. Про нього сьогодні поговоримо більш докладно.

При інфікуванні риновірусом основна частина миготливого епітелію порожнини носа залишається відносно інтактною, у зв'язку з чим перебіг риніту є порівняно легким і рідше супроводжується ускладненнями. Риновірус, потрапляючи на слизову оболонку, з'єднується з молекулами внутрішньоклітинної адгезії, які постійно експресовані на епітеліальних клітинах порожнини носа та носоглотки. Вірус, проникаючи через мембрану клітини в її цитоплазму, вносить до неї свою рибонуклеїнову кислоту для реплікації, після чого поширюється по слизовій оболонці порожнини носа, утворюючи розкидані ділянки інфікованого епітелію. Запальні зміни в слизовій оболонці включають виділення медіаторів і стимуляцію чутливих нервових закінчень, розширення кровоносних судин і підвищення їх проникності, клітинну інфільтрацію, гіперпродукцію залоз.

На жаль, ГР рідко перебігає обмежено, часто до інфекційно-запального процесу долучаються носоглотка, гортань, а також нижні дихальні шляхи. Анатомо-фізіологічні особливості, наприклад вроджені, вікові стани після оперативних втручань, також мають велике значення в поширенні інфекції.

Важливою проблемою в педіатричній практиці є перехід гострих форм захворювання в підгострі і хронічні. Предикторами можуть бути часто повторювані гострі стани, тривалий вплив на слизову оболонку носа подразнюючих факторів, наявність системних патологічних процесів і зниження загальної імунної реактивності, ятрогенні фактори (наприклад, часте і необгрунтоване застосування місцевих деконгестантів).

У 40-50% випадків ГР у дітей запальний процес може вирішитися самостійно. Проте з огляду на більш високий ризик ускладнень і нерідко значний вплив симптомів захворювання на якість життя пацієнта при ГР необхідно проводити комплексне лікування з використанням місцевих засобів, здатних впливати на різні ланки патогенетичного процесу.

Лікарські засоби при місцевому введенні впливають безпосередньо на вогнище запалення, створюючи в ньому необхідні оптимальні умови для лікування.

Першим етапом у виборі терапевтичної тактики для дитини з ГР є визначення можливості лікування амбулаторно. З урахуванням досягнень сучасної фармакотерапії існує можливість для проведення лікувальних заходів амбулаторно при динамічному спостереженні отоларинголога. Наприклад, ГР вірусної або неускладненої бактеріальної етіології доцільно лікувати в домашніх умовах під контролем отоларинголога.

Для терапії ЛОР-патології у дітей необхідно надавати перевагу препаратам, які одночасно з високим терапевтичним ефектом не мають побічних дій.

Зокрема, таким інтраназальним препаратом, що містить олії сосни гірської, м'яти та евкаліпта, α -токоферолу ацетат і тимол, є Піновіт.

Піновіт становить значний інтерес для лікарів амбулаторної практики, сімейної медицини та педіатрів. Зокрема, Піновіт має протизапальну дію і зменшує в'язкість секрету, що обґрунтовує його терапевтичне застосування у дітей з інфекційно-запальними захворюваннями слизової оболонки носа. Часто у дитини з гострим нежитем вірусної етіології спостерігається ринофарингіт, що також є показанням до призначення Піновіту.

Чотири з п'яти компонентів, що входять до складу препарату Піновіт, чинять антибактеріальну дію. Лікарський засіб також має виражені протизапальні, антибактеріальні, протигрибкові ефекти. Препарат активний проти основних інфекцій, що викликають запалення у верхніх дихальних шляхах, — бактерій, дріжджових і цвілевих грибів.

Дуже важливо, що до біологічно активних речовин лікарських рослин у мікроорганізмів не розвивається резистентність, як до синтетичних антибіотиків.

Висока ефективність застосування летючих фракцій ефірних олій у якості фітоадаптогенів дозволяє рекомендувати їх використання в комплексі лікувально-профілактичних заходів у педіатричній практиці. Ефірні олії м'яти польової, сосни гірської та евкаліпта є фітонцидами, які мають антимікробні властивості. Одним із найважливіших проявів фітонцидності порід є антибактеріальна дія летючих фітовиділень на мікрофлору повітря.

Кількість мікроорганізмів, серед яких переважають бактерії і гриби, відрізняється великою різноманітністю. У міському повітрі концентрація мікроорганізмів у 5-33 рази вища порівняно з повітрям у сільській місцевості, лісовим, гірським тощо. При цьому, за даними фітобіологів, повітря практично стерильне (400-800 мікроорганізмів на 1 м³ повітря) на висоті 2 м. Таким чином, лісові насадження виконують роль природного фільтра-очищувача, що покращує бактеріологічні показники і хімічний склад води (М.В. Григор'єва, 2000).

Сосна гірська, олія якої входить до складу Піновіту, посідає одне з перших місць за вмістом фітонцидів серед хвойних дерев, а евкаліпт — серед листяних дерев і трав'янистих рослин.

Олія евкаліпта містить цинеол, олія м'яти — ментол, олія сосни гірської — альфа-пінен. Ці речовини мають доведену антибактеріальну дію на такі штами бактерій: MRSA — метицилінрезистентний золотистий стафілокок, *H. influenzae*, *S. pneumoniae*, *S. pyogenes*.

Результати численних клінічних досліджень доводять позитивний ефект застосування цих компонентів при гострих інфекціях верхніх дихальних шляхів.

Наприклад, застосування евкаліптової олії при риносинуситі у 152 пацієнтів протягом 7 днів сприяло зменшенню головного болю, закладеності носа, запаленню слизових оболонок порожнини носа і покращенню загального стану хворих (K. Wolfgang et al., 2004). Крім того, евкаліптова

олія має антибактеріальну та противірусну активність (C. Cermelli et al., 2008). Стимуляція холодових рецепторів верхніх дихальних шляхів при вдиханні парів ментолу знижує відчуття дискомфорту і тим самим полегшує носове дихання (T. Nishino, 1997). У дослідженні за участю здорових добровольців було показано протизапальний ефект м'ятної олії і ментолу на моноцити, пригнічення утворення медіаторів запалення (U.R. Juergens, 1998). Зазначений комплекс ефірних олій ефективний при ГР, водночас на тлі його застосування відсутні негативні ефекти судинозвужувальних препаратів, що вводяться в порожнину носа у вигляді крапель або спреїв. Важливою відмінністю є відсутність обмеження тривалості курсу при щоденному застосуванні.

Крім того, в дослідженнях (А.Д. Петрушина, 2012) було підтверджено профілактичну дію такого комплексу ефірних олій. Його застосування для профілактики респіраторних інфекцій забезпечило зниження захворюваності на ГРВІ на 65% порівняно з показником у контрольній групі, а використання у дітей, які часто хворіють, при перших ознаках захворювання дозволило істотно полегшити перебіг хвороби і запобігти розвитку ускладнень. Результати дослідження також продемонстрували, що застосування суміші вказаних компонентів безпечно для дітей, не викликає звикання і може використовуватися тривало. Нормалізація носового дихання при ГРВІ спостерігалася вже на 3-4-й день від початку терапії.

Вітамін Е (α -токоферолу ацетат), що також входить до складу препарату Піновіт, має антиоксидантну, регенеруючу, протизапальну активність, покращує мікроциркуляцію, нормалізує проникність капілярів, чинить імуномодулюючу дію і сприяє пом'якшенню слизової оболонки носа. При місцевому інтраназальному застосуванні здійснює захисний, трофічний вплив на епітелій слизової оболонки.

Тимол — основний компонент ефірної олії чебрецю, має протизапальний, антимікробний, антиоксидантний ефекти, розріджує слиз і прискорює його евакуацію. Тимол може впливати на адгезивність мікроорганізмів — головний визначальний фактор бактеріальної вірулентності. Так само показано антиоксидантну активність тимолу, яка асоціюється з його фенольною структурою. Так, під час дихальних викидів і цитолізу мікроорганізмів нейтрофіли продукують реактивні різновиди кисню, викид яких може викликати окислювальний стрес і пошкодження тканин. За допомогою люмінозалежної хемілюмінесценції було продемонстровано, що тимол, який інкубували з людськими нейтрофілами, значно зменшує викид окислювача.

Таким чином, Піновіт пригнічує ріст патогенної мікрофлори на слизовій оболонці носа. Зменшення мікробної присутності в носовій порожнині при риніті сприяє зниженню ризику бактеріальних ускладнень: гаймориту, фронтиту, сфеноїдиту, етмоїдиту. Препарат Піновіт призначений для лікування інфекційно-запальних захворювань носоглотки і має такі ефекти: антибактеріальний, регенеруючий, протизапальний, секретолітичний, протинабряковий. Піновіт показаний для лікування гострого риніту, хронічного риніту, ринофарингіту, ларинготрахеїту, також може використовуватися після хірургічних втручань у порожнину носа, при субатрофічному риніті.

Підготував **Володимир Савченко**

